

**Liikmesriik võib kasutada võimalust jätta rahvusvahelise kaitse taotlus
vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata põhjusel, et taotlejale on juba antud
pagulasseisund teises liikmesriigis**

*Samas tuleb tagada perekonna ühtsuse säilitamine juhul, kui see taotleja on esimeses liikmesriigis
täiendava kaitse saanud saatjata alaealise lapse isa*

Pärast pagulasseisundi saamist 2015. aastal Austrias kolis kaebaja 2016. aasta alguses Belgiasse, et ühineda seal oma kahe tütrega, kellest üks oli alaealine; need tütreid olid samal aastal saanud Belgias täiendava kaitse. Kaebaja, kellel ei olnud Belgias elamise õigust, esitas 2018. aastal seal rahvusvahelise kaitse taotluse.

See taotlus tunnistati Belgia seaduse alusel, millega võetakse üle „varjupaigamenetluste“ direktiiv¹ vastuvõetamatuks põhjusel, et teine liikmesriik oli kaebajale juba rahvusvahelise kaitse andnud². Kaebaja vaidlustas selle otsuse Belgia kohtus, väites, et perekonna ühtsuse järgimine ja kohustus võtta arvesse lapse parimad huvid, mis on vastavalt sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 7 ja artikli 24 lõikes 2, välistavad selle, et Belgia riik saaks kasutada oma võimalust tunnistada tema rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatuks.

Selles kontekstis otsustas Conseil d'État (Belgia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) pöörduda Euroopa Kohtu poole küsimusega, kas nimetatud võimalusest võib olla erandeid.

Euroopa Kohtu suuskoda otsustas, et „**varjupaigamenetluste**“ direktiiviga³ ei ole harta artiklit 7 ja artikli 24 lõiget 2 **arvestades vastuolus see, et liikmesriik kasutab seda võimalust põhjusel, et taotlejale on juba antud pagulasseisund teises liikmesriigis, võttes arvesse, et taotleja on esimeses liikmesriigis täiendava kaitse saanud saatjata alaealise lapse isa; samas ei piira see siiski „miinimumnõuete“ direktiivi⁴ artikli 23 lõike 2 – mis puudutab perekonna ühtsuse säilitamist – kohaldamist.**

Euroopa Kohtu hinnang

Euroopa Kohus täpsustas, et liikmesriigid ei ole kohustatud kontrollima, kas taotleja vastab „miinimumnõuete“ direktiivi kohaselt rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele, kui selline kaitse on teises liikmesriigis juba tagatud. Neil tingimustel peavad nad hoiduma kasutamast „varjupaigamenetluste“ direktiivis⁵ ette nähtud võimalust tunnistada rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatuks üksnes juhul, kui selles teises liikmesriigis esinevate süstemaatiliste või üldiste puuduste või teatavaid isikute rühmi puudutavate puuduste tõttu seavad eeldatavad

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/32/EL, rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60) (edaspidi „varjupaigamenetluste“ direktiiv).

² „Varjupaigamenetluste“ direktiivi artikli 33 lõike 2 punkti a kohaselt võivad liikmesriigid pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks, mõni teine liikmesriik on andnud rahvusvahelise kaitse.

³ „Varjupaigamenetluste“ direktiivi artikli 33 lõike 2 punkt a.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (uuesti sõnastatud) (ELT 2011, L 337, lk 9) (edaspidi „miinimumnõuete“ direktiiv).

⁵ „Varjupaigamenetluste“ direktiivi artikli 33 lõike 2 punkt a.

elamistingimused, millega taotleja rahvusvahelise kaitse saajana seal kokku puutub, ta suurde ohtu saada harta artikli 4 tähenduses ebainimlikult või alandavalt koheldud.

Arvestades vastastikuse usalduse põhimõtte olulisust Euroopa varjupaigasüsteemile, ei takista rahvusvahelise kaitse saajatele materiaalset õigust andva liidu õigusnormi rikkumine, mis ei too kaasa harta artikli 4 rikkumist, liikmesriikidel seda võimalust kasutada. Erinevalt õigusest kaitsele mis tahes ebainimliku ja alandava kohtlemise eest ei ole harta artiklitega 7 ja 24 tagatud õigused absoluutsed ja neid võib seega piirata hartas⁶ sätestatud tingimustel.

Lisaks märkis Euroopa Kohus, et „**miinimumnõuete**“ **direktiiv⁷ kohustab liikmesriike tagama, et säilitatakse perekonna ühtsus, nähes rahvusvahelise kaitse saaja pereliikmetele ette teatava hulga hüvesid**. Selliste hüvede⁸ andmine, mis hõlmavad muu hulgas riigis elamise õigust, eeldab, et täidetakse kolm tingimust, mis on esiteks seotud pereliikme seisundiga nimetatud direktiivi⁹ tähenduses, teiseks asjaoluga, et individuaalselt ei ole täidetud rahvusvahelise kaitse saamiseks vajalikud tingimused, ja kolmandaks sellega, et see on kooskõlas asjaomase pereliikme isikliku õigusliku seisundiga.

Kõigepealt ei takista aga asjaolu, et vanema ja tema alaealise lapse rändeteeaknad olid erinevad, enne kui nad kohtusid liikmesriigis, kus lapsel on rahvusvaheline kaitse, käsitada vanemat selle kaitse saaja pereliikmena, kui see vanem viibis selle liikmesriigi territooriumil enne seda, kui tehti otsus tema lapse rahvusvahelise kaitse taotluse kohta.

Kolmanda riigi kodanik – kelle rahvusvahelise kaitse taotlus on vastuvõetamatu ja seega selles liikmesriigis, kus tema alaealine laps on saanud rahvusvahelise kaitse, tagasi lükatud põhjendusega, et sellel kodanikul on teises liikmesriigis pagulasseisund – ei vasta individuaalselt esimeses liikmesriigis rahvusvahelise kaitse saamiseks vajalikele tingimustele.

Lõpetuseks, mis puudutab „miinimumnõuete“ direktiivis ette nähtud hüvede andmise kooskõla asjaomase kolmanda riigi kodaniku õigusliku seisundiga, siis tuleb kontrollida, kas tal ei ole selles liikmesriigis, kes andis rahvusvahelise kaitse tema pereliikmele, juba õigust paremale kohtlemisele kui see, mis tuleneb nimetatud hüvedest. Ilma et see mõjutaks eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli, ei näi see käesoleval juhul nii olevat, kuna pagulasseisundi andmine ühes liikmesriigis ei võimalda põhimõtteliselt seda rahvusvahelist kaitset saavale isikule teises liikmesriigis paremat kohtlemist kui see, mis tuleneb nendest hüvedest selles teises liikmesriigis.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikku kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on siseriikliku kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele siseriiklikele kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktkest](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

⁶ Harta artikli 52 lõige 1.

⁷ „Miinimumnõuete“ direktiivi artikli 23 lõige 2.

⁸ Need hüved on ette nähtud „miinimumnõuete“ direktiivi artiklites 24–35.

⁹ „Miinimumnõuete“ direktiivi artikli 2 punkt j.